

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9

“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ความต้องการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ

ในที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัดสระบุรี

Needs of accessibility to facilities for the disabled and the elderly in
Saraburi Provincial Government Offices and District Administrative Offices

ไพรยา สุพรรณพยัคฆ์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุ และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัดสระบุรี รวมถึงสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัดสระบุรีด้วย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ คนพิการและผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่ใช้บริการในที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี และศาลากลางจังหวัดสระบุรี จำนวน 12 คน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยแบบสำรวจรายการ และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุทั้ง 8 หมวด ประกอบด้วย 1) ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก 2) ทางลาด รวจับ และลิฟต์ 3) บันได 4) ที่จอดรถ 5) ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร 6) ประตู 7) ห้องสุขา และ 8) พื้นผิวต่างสัมผัส ในที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรีส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีการปรับปรุงอาคารสถานที่เลย ส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุศาลากลางจังหวัดสระบุรีส่วนใหญ่ได้มาตรฐานเนื่องจากมีการปรับปรุงอาคารสถานที่อยู่เสมอ โดยผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีการปรับปรุงสถานที่ให้เอื้ออำนวยกับผู้พิการและผู้สูงอายุ โดยผู้พิการและผู้สูงอายุจะต้องสามารถเข้าไปใช้บริการได้อย่างสะดวกสบาย สามารถขึ้นไปติดต่อใช้บริการในชั้นอื่นๆ ได้ โดยต้องการให้มีลิฟต์อำนวยความสะดวกให้กับผู้สูงอายุและผู้พิการ เนื่องจากสถานที่ไม่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกต่อคนพิการและผู้สูงอายุมากนัก โดยผู้พิการและผู้สูงอายุบางคนไม่สามารถขึ้นไปติดต่อราชการหรือใช้บริการชั้นอื่นๆ ได้ เนื่องจากไม่มีลิฟต์บริการผู้พิการที่นั่งเก้าอี้ล้อ และบันไดมีความชัน ทำให้ผู้สูงอายุบางคนไม่สามารถขึ้นบันไดได้ อีกทั้งยังพบปัญหาของสภาพอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุในที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัดสระบุรี ที่มีความทรุดโทรม และไม่เป็นไปตาม

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

กฎกระทรวงมหาดไทยกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548

คำสำคัญ: สิ่งอำนวยความสะดวก, คนพิการและผู้สูงอายุ, สถานที่ราชการ, สระบุรี

Abstract

This research is based on the Qualitative Research which aims to study the needs of accessibility to facilities for the disabled and the elderly; the problems and the difficulties in accessibility to facilities for the disabled and the elderly in Saraburi Provincial Government Offices and District Administrative Offices, including inspect its facilities. The sample group consisted of the disabled and the elderly aged 60 and over, 12 persons who visited and got service from Saraburi Provincial Government Offices and District Administrative Offices. Data were collected by in-depth interviews, Non-participant Observation questionnaire, and Qualitative analysis with descriptive.

The results showed that the 8 categories of Facilities for the disabled and the elderly consisted of 1) Facilities signs 2) Ramps, handrails and elevators 3) Stairway 4) Accessible parking lots 5) Building entrance, Building corridor and walkways 6) Gateway 7) Lavatory 8) Different surfaces pavement; Most of the Facilities in Saraburi District Administrative Offices are not standardized enough, since the building has not been renovated. Most of the Facilities in Saraburi Provincial Government Offices are standardized, due to the renovation of the building. The sample group asks for the improvement of the accessibility of the disabled and the elderly for conveniently being able to access the service and being able to reach on other floors by elevator. Because the building is not facilitated for the disabled and the elderly, some of elderly and disabled cannot reach to upper floors in the government office. Moreover it was found that the building and its facilities in Saraburi Provincial Government Offices and District Administrative Offices are dilapidated, and not in accordance with the Ministry of the Interior laws of building designated facilities for disabled or handicapped and elderly B.E.2548.

Keywords: accessibility, facilities, the disabled and the elderly, Government Offices, Saraburi

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9

“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

บทนำ

ประเทศไทยได้เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตั้งแต่ พ.ศ. 2550 คือมีประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 โดยใช้ อายุตามปีปฏิทินที่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปเป็นนิยามที่เป็นทางการของ ผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุฉบับ ปัจจุบัน พ.ศ. 2546 (พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2553, 2553) ใน พ.ศ. 2557 ประเทศไทยมีจำนวน ประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 14.9 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) โดยสัดส่วนของประชากร สูงอายุจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นร้อยละ 13.2 ในปี 2553 เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.5 ในปี 2565 และ ร้อยละ 32.1 ในปี 2583 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) และคาดว่าจะเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ในช่วง พ.ศ. 2567-2568 เนื่องมาจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนมี รายได้เพิ่มขึ้น มีความเป็นอยู่ที่ดี มีโภชนาการทางอาหารที่ถูกหลักอนามัย มีมาตรฐานชีวิตที่ดี มีการศึกษา มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการแพทย์ (ระพีพรรณ ฉลองสุข, 2558) ซึ่งจะส่งผลทำให้ประชาชนมี สุขภาพดีขึ้น อัตราการตายลดลง ประชากรมีอายุยืนยาว จึงทำให้โลกเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา, 2557)

นอกจากนี้ สัดส่วนผู้สูงอายุที่มากขึ้นทั่วโลกมาจากประเทศที่เจริญแล้ว และประเทศกำลังพัฒนา สังเกตได้ว่าประเทศเหล่านี้มีความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ มีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและทางการ แพทย์ ทำให้รัฐบาลสามารถพัฒนาทางด้านสาธารณสุขและโรงพยาบาลได้อย่างทั่วถึง มีระบบสวัสดิการทาง สังคมและมาตรฐานชีวิตที่ดี จึงทำให้ประเทศที่เจริญแล้ว มีโอกาสเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุได้เร็ว (สำนักส่งเสริม สุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2550) ดังนั้นอายุขัยเฉลี่ยของประชากรทั่วโลก ช่วง พ.ศ. 2548- 2555 จะสังเกตได้ว่าประชากรในแถบทวีปอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่น ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่เจริญแล้วมีอายุขัย เฉลี่ยสูงมากกว่าภูมิภาคอื่นๆ กล่าวว่ามีอายุขัยเฉลี่ย 77.2-81.5 ปี ในช่วง พ.ศ. 2548-2553 (สำนักงาน เศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2557) ในขณะที่ประเทศในทวีปแอฟริกาซึ่งถือว่าเป็นประเทศด้อยพัฒนา มีอายุขัย เฉลี่ยเพียง 41.5-50.7 ปี ในช่วง พ.ศ. 2548-2553 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, 2557) ในขณะที่ ประเทศไทยก็มีโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนแปลงไป คือ อัตราส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่ สัดส่วนของประชากรวัยเด็กมีจำนวนลดลง ส่งผลให้ประเทศไทยเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า ภาวะประชากรสูงวัย ใน อัตราที่รวดเร็ว โดยประชากรสูงวัยมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 15 ใน พ.ศ. 2556 และอีก 10 ปีข้างหน้า จะ เพิ่มขึ้นร้อยละ 21 ใน พ.ศ. 2566 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2556) ซึ่งจะมีผลให้ประเทศไทยเป็นสังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์

ประเทศไทยมีประชากรที่พิการประมาณ 1,657,438 ล้านคน หรือร้อยละ 2.52 ของประชากรทั่ว ประเทศ โดยพบว่าผู้ชายที่มีจำนวน 883,320 คน หรือร้อยละ 53.29 ของผู้พิการ และผู้หญิงมีจำนวน 774,118 คน หรือร้อยละ 46.71 ของผู้พิการ ผู้พิการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มอายุ 60 ปี ขึ้นไป มีความพิการทางการ เคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) นอกจากนี้ยังพบว่า ภาค

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9

“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ตะวันออกเฉียงเหนือมีประชากรที่พิการสูงกว่าภาคอื่นประมาณ 666.022 คน คิดเป็นร้อยละ 40.18 และเมื่อพิจารณาตามประเภทของความพิการพบว่า ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด จำนวน 794,648 ล้านคน หรือร้อยละ 48.37 (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559)

จากข้อมูลจำนวนคนพิการ และผู้สูงอายุ ทั้งประชากรโลกและประเทศไทยดังกล่าว รัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับประชากรกลุ่มนี้โดยออกพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 20 ว่าด้วยสิทธิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะ และกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548 และสอดคล้องกับสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้กำหนดสวัสดิการ และการจัดหางานอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม (สุกัญญา บุญคง, 2551)

จังหวัดสระบุรี มีสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุและคนพิการจำนวนมาก กล่าวคือ จังหวัดสระบุรีมีจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด 92,814 คน หรือร้อยละ 14.6 ของประชากรทั้งจังหวัด ซึ่งถือว่าเป็นสังคมสูงวัย ช่วงอายุที่มีผู้สูงอายุจำนวนมากที่สุดคือ ระหว่าง 60-64 ปี จำนวน 29,851 คน หรือร้อยละ 4.7 (สมทรัพย์ สุขอนันต์, กมล โพธิเย็น และกันยารัตน์ สะอาดเย็น, 2559) ส่วนคนพิการมีจำนวน 13,858 คน ทำให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกตามความเหมาะสม เพื่อให้ผู้สูงอายุ และคนพิการสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากบริการ อาทิ ในการเดินทางด้วยการขนส่งสาธารณะ ตลอดจนบริการข้อมูลข่าวสาร ที่มีความจำเป็นต่อการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุและคนพิการในอาคารสถานที่หรือบริการสาธารณะอื่นๆ (กระทรวงแรงงาน, 2552)

ทั้งนี้ ที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดสระบุรี นับเป็นศูนย์กลางของจังหวัด เป็นสถานที่สำหรับติดต่อราชการที่สำคัญ มีส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการบริการแก่ประชาชน และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อร่วมมือกับชุมชนในการดำเนินการต่างๆ (มานิตย์ จุมปา, 2548) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี ผลการวิจัยจะสามารถนำไปปรับใช้ และพัฒนาให้เกิดประโยชน์ในการให้จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการอื่นๆต่อไปได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

3. เพื่อสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในที่ว่าการอำเภอ และศาลากลางจังหวัด
สระบุรี

วิธีการศึกษาวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ครอบคลุมลักษณะการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาและอุปสรรคสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี ตลอดจน การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี และศาลากลางจังหวัดสระบุรี เนื่องจากเป็นสถานที่ราชการที่เป็นศูนย์กลางในการติดต่อราชการของจังหวัด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยทำการ และแบบสังเกตแบบมีโครงสร้าง ซึ่งทำการหาคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความตรง (Validity) ของแบบทดสอบและแบบสังเกต ทั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และทำการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมโดยแบบสำรวจรายการ (checklist) โดยทำการสัมภาษณ์ คนพิการ 3 คน และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 3 คน ที่ใช้บริการในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี 4 คนในสถานที่ราชการ 2 แห่ง ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จะมีประชากรวิจัยทั้ง 2 แห่งจำนวน 12 คน ซึ่งทำการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้วิจัยยังทำการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล โดยเก็บรักษาความลับและความปลอดภัยของผู้ให้ข้อมูล คำถามที่ใช้ต้องไม่คุกคามอารมณ์ ความรู้สึก และเคารพสิทธิของผู้ให้ข้อมูล อยู่เสมอ ทั้งนี้จะวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยการบรรยายเชิงพรรณนา (analytical description) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดช่วงระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 - เดือนมกราคม พ.ศ. 2561

ผลการศึกษา

จากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี ได้แก่ ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี และศาลากลางจังหวัดสระบุรี โดยสำรวจตามหมวดของสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 8 หมวดนั้น มีผลการศึกษาดังนี้

1. ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี

การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุตามหมวดของสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 8 หมวดนั้น มีดังนี้

1.1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการสำรวจพบว่า ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี ไม่มีป้ายและสัญลักษณ์สำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในพื้นที่เลย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
"Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions"

1.2 ทางลาด ราวจับ และลิฟต์

จากการสำรวจพบว่า ทางลาดของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร โดยทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตรและมีราวจับทั้ง 2 ข้าง ทั้งนี้ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรีไม่มีลิฟต์

1.3 บันได

จากการสำรวจพบว่า บันไดของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี กว้างมากกว่า 1.50 เมตร แต่ไม่มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร มีลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโถง มีลูกนอนไม่น้อยกว่า 28 เซนติเมตร และมีขั้นบันไดที่เหลื่อมกันหรือมีจุกบันไดที่มีระยะเหลื่อมกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร แต่บันไดไม่มีราวจับทั้ง 2 ข้างของบันได และไม่มีป้ายแสดงทิศทางของอาคารและป้ายแสดงตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้น บริเวณทางขึ้นลง-ลง บันได

1.4 ที่จอดรถ

จากการสำรวจพบว่า ที่จอดรถของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี มีที่จอดรถตั้งแต่ 51-100 มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ อย่างน้อย 2 คัน โดยที่จอดรถสำหรับผู้พิการเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดไม่น้อยกว่า 2.4 x 6 เมตร มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ และที่ว่างข้างที่จอดรถมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

1.5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

จากการสำรวจพบว่า ทางเข้าอาคารของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรีอยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือลานจอดรถ โดยทางเข้าอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร

1.6 ประตู

จากการสำรวจพบว่า ประตูอาคารของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี เปิด-ปิด ได้ง่าย โดยประตูเป็นแบบผลักเข้า-ออก มีพื้นที่ว่างขนาดไม่น้อยกว่า 1.5 x 1.5 เมตร ส่วนประตูแบบบานเลื่อน มีมือจับที่มีขนาดเท่ากับราวจับ ทั้งนี้อุปกรณ์ มือจับเปิด-ปิด ประตู เป็นแบบก้านบิดหรือแกนผลักและสูงจากพื้น 1-1.2 เมตร

1.7 ห้องสุขา

จากการสำรวจพบว่า ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี ไม่มีห้องสุขาสำหรับผู้พิการและผู้สูงอายุ

1.8 พื้นผิวต่างสัมผัส

จากการสำรวจพบว่า ที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรี ไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสภายในอาคาร

2. ศาลากลางจังหวัดสระบุรี

จากการสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุตามหมวดของสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 8 หมวดนั้น มีดังนี้

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9

“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

2.1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการสำรวจพบว่า ศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีป้ายและสัญลักษณ์รูปผู้พิการ มีเครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ มีสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่จอดรถ ห้องสุขา ทางลาด มีพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน สัญลักษณ์เป็นสีขาวหรือสลับกัน มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ มีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย มีการติดตั้งตำแหน่งป้ายที่ชัดเจน และมีแสงไฟส่องสว่างเป็นพิเศษในตำแหน่งป้ายทั้งเวลากลางวันและกลางคืน

2.2 ทางลาด ราวจับ และลิฟต์

จากการสำรวจพบว่า ทางลาดของศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีวัสดุพื้นผิวที่ไม่ลื่น โดยพื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดเรียบไม่สะดุด มีความกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ ทางลาดมีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ว่างยาวไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และมีความชันไม่เกิน 1 : 12 มีความยาวช่วงเกิน 6 เมตร บริเวณทางลาด ทั้งนี้ศาลากลางจังหวัดสระบุรีไม่มีลิฟต์ให้บริการ

2.3 บันได

จากการสำรวจพบว่า บันไดของศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ลูกตั้งบันไดไม่เปิดเป็นช่องโหว่ ส่วนบันไดที่เหลื่อมกันหรือจุกบันได มีระยะเหลื่อมกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตร แต่ไม่มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2 เมตร ไม่มีราวจับทั้ง 2 ข้างของบันได ไม่มีป้ายแสดงทิศทางของอาคาร และป้ายแสดงตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้น บริเวณทางขึ้นลง-ลง บันได

2.4 ที่จอดรถ

จากการสำรวจพบว่า ศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีที่จอดรถตั้งแต่ 51-100 มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการและคนชรา อย่างน้อย 2 คัน โดยที่จอดรถสำหรับผู้พิการอยู่ใกล้กับทางเข้าออกของอาคาร ที่ว่างข้างที่จอดรถมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ โดยที่จอดรถสำหรับผู้พิการเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดไม่น้อยกว่า 2.4 x 6 เมตร ที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1 เมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั้งเก้าอี้ล้อบนพื้นกลางที่จอดรถ ขนาด 90 x 90 เซนติเมตร มีป้ายสัญลักษณ์รูปผู้พิการขนาดไม่น้อยกว่า 30 x 30 เซนติเมตร โดยติดสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร และอยู่ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

2.5 ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

จากการสำรวจพบว่า ทางเข้าอาคารของศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีพื้นผิวเรียบเสมอกัน วัสดุพื้นผิวไม่ลื่น มีทางลาดที่ขึ้น-ลง ได้สะดวก ทางเดินระหว่างอาคารพื้นผิวเรียบ ไม่ลื่น ทางเข้าอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร มีท่อระบายน้ำหรือรางน้ำบนพื้นที่มีฝาปิดสนิท พื้นผิวต่างสัมผัสบริเวณทางแยกอาคาร บริเวณทางเลี้ยวของอาคาร และบริเวณทางเข้าอาคารผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ป้ายหรือสิ่งอื่นใดที่แขวนอยู่เหนือ

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ทางเดิน มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร และทางเชื่อมระหว่างอาคารมีราวผนังหรือราวกันตก และราวจับทั้ง 2 ด้าน

2.6 ประตู

จากการสำรวจพบว่า ประตูของศาลากลางจังหวัดสระบุรีเปิด-ปิด ได้ง่าย โดยประตูเป็นแบบผลักเข้า-ออก มีพื้นที่ว่างขนาดไม่น้อยกว่า 1.5 x 1.5 เมตร และกว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ส่วนธรณีประตูสูงไม่เกิน 20 มิลลิเมตร และมีขอบลาดเอียงไม่เกิน 45 องศา อุปกรณ์ มือจับเปิด-ปิด ประตู เป็นแบบก้านบิดหรือแกนผลัก และสูงจากพื้น 1-1.2 เมตร

2.7 ห้องสุขา

จากการสำรวจพบว่า ศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีห้องสุขาสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ อย่างน้อย 1 ห้อง โดยวัสดุปูพื้นที่ไม่ลื่น มีพื้นที่ว่างภายในห้องสุขาเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ มีเส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้าห้องสุขา ระดับพื้นห้องสุขาเสมอกับพื้นภายนอก มีทางลาดสำหรับพื้นต่างระดับ พื้นห้องสุขามีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้ง มีน้ำซัง มีพนักพิงหลังที่ให้ผู้พิการและผู้สูงอายุที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิง และมีด้านข้างด้านหนึ่งของโถสุขาอยู่ชิดผนัง ระยะกึ่งกลางโถสุขาต้องห่างจากผนังด้านข้าง 45-50 เซนติเมตร มีราวจับที่ผนัง นอกจากนี้ด้านข้างของโถสุขาทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนังไม่เกิน 50 เซนติเมตร โดยมีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้ง รวมถึงมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่นๆ ภายในห้องสุขา มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร แต่ไม่เกิน 90 เซนติเมตร ทั้งนี้ห้องสุขาของศาลากลางจังหวัดสระบุรีไม่ได้ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงเตือนภัยให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการและคนชรา

2.8 พื้นผิวต่างสัมผัส

จากการสำรวจพบว่า ศาลากลางจังหวัดสระบุรีไม่มีพื้นผิวต่างสัมผัสภายในอาคาร ทั้งนี้ผลจากการศึกษาความต้องการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี จากการสัมภาษณ์คนพิการ 3 คน และผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 3 คน มีดังนี้

1. ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีป้ายสัญลักษณ์สำหรับแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและผู้สูงอายุสามารถทราบความหมายได้ มีแผนผังอาคารขนาดใหญ่ให้สามารถมองเห็นชัดเจน รวมถึงมีป้ายจากราชการบอกทางสำหรับเดินทางไปยังสถานที่ราชการต่างที่มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ด้วย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

2. ทางลาด รวจับ และลิฟต์

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ทางลาดมีพื้นผิวที่เรียบและได้มาตรฐาน พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด ไม่ต้องการให้ทางลาดมีความชันจนเกินไป อีกทั้งต้องการลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุใช้ได้ต้องสามารถขึ้นลงได้ทุกชั้น มีระบบควบคุมลิฟต์ที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถควบคุมได้เอง ใช้งานได้อย่างปลอดภัย และจัดไว้ในบริเวณที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถใช้ได้สะดวก ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ช่องประตูด้านนอกของลิฟต์ที่จัดไว้ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้สูงอายุใช้ได้

3. บันได

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้บันไดมีความกว้างมากกว่าบันไดในปัจจุบัน เนื่องจากปัจจุบันบันไดแคบมาก ทำให้ไม่สามารถขึ้นบันไดได้สะดวกเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากสถานที่ราชการไม่มีลิฟต์ให้บริการ จึงทำให้คนพิการและผู้สูงอายุบางคนสามารถขึ้นบันไดไปใช้บริการชั้นอื่นๆ ได้ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้บันไดมีราวจับที่ได้มาตรฐานและมีความแน่นหนา เพื่อความรู้สึกปลอดภัยในการขึ้นบันไดด้วย

4. ที่จอดรถ

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุที่สามารถใช้บริการได้จริง มีมาตรการกำหนดให้เป็นที่จอดรถสำหรับผู้พิการที่ชัดเจน เนื่องจากปัจจุบันที่จอดรถสำหรับผู้พิการ มักถูกคนปกติใช้จอดอยู่เสมอ โดยอาจมีป้ายกำหนดที่จอดรถสำหรับผู้พิการไว้ด้านหน้าที่จอด หรือมีราวกันสำหรับผู้พิการเท่านั้น

5. ทางเข้าอาคาร ทางเดินระหว่างอาคาร และทางเชื่อมระหว่างอาคาร

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีทางเข้าอาคารเพื่อให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุเข้าใช้ได้ โดยต้องการให้ทางเข้าและทางเดินเป็นพื้นผิวเรียบเสมอกัน ไม่ลื่น ไม่มีสิ่งกีดขวาง ที่กลายเป็นอุปสรรคหรืออาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุอีกทั้งต้องการให้ทางเข้าและทางเดินอยู่ในระดับเดียวกับพื้นถนนภายนอกอาคารหรือพื้นลานจอดรถ

6. ประตู

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ประตูของอาคารมีลักษณะเปิดปิดได้ง่าย ไม่มีธรณีประตู เพื่อให้เก้าอี้ล้อหรือผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุที่ใช้อุปกรณ์ช่วยเดินสามารถข้ามได้สะดวก นอกจากนี้ต้องการให้ประตูมีขนาดกว้างมากพอที่ให้รถเข็นสามารถผ่านเข้าออกได้อย่างสะดวกด้วย

7. ห้องสุขา

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีห้องสุขาสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุที่สามารถเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้อง และต้องการให้ห้องสุขามีพื้นที่กว้างมากพอให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ ต้องการให้มี

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9

“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

ราวจับสำหรับพวงตัวที่มั่นคง แน่นหนา และรองรับน้ำหนักได้ อีกทั้งต้องการให้มีระบบสัญญาณแจ้งเตือนให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องสุขาด้วย

8. พื้นผิวต่างสัมผัส

ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้มีพื้นผิวต่างสัมผัสภายในอาคาร สำหรับ คนพิการ ทางกรมมองเห็น เพื่อให้ผู้พิการสามารถทราบทางสำหรับเดินไปยังที่ต่างๆ ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

ปัญหาและอุปสรรคในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัญหาและอุปสรรคในการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรีในปัจจุบัน คือ ไม่ได้มีการปรับปรุงสถานที่เพื่อรองรับคนพิการและผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการมากเท่าที่ควร โดยพบว่าสถานที่ไม่ได้เอื้ออำนวยความสะดวกต่อคนพิการและผู้สูงอายุมากนัก ซึ่งปัญหาหลักที่พบคือ ผู้พิการและผู้สูงอายุบางคนสามารถติดต่อราชการและใช้บริการต่าง ๆ ได้เพียงชั้น 1 เท่านั้น โดยไม่สามารถขึ้นไปใช้บริการชั้นอื่นๆ ได้ เนื่องจากไม่มีลิฟต์บริการผู้พิการที่นั่งเก้าอี้ล้อ และบันไดมีความชัน ทำให้ผู้สูงอายุบางคนไม่สามารถขึ้นบันไดได้ อีกทั้งยังพบปัญหาของสภาพอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกของคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรีที่มีความทรุดโทรม และไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงปัญหาของการใช้ที่จอดรถสำหรับคนพิการ ที่มักถูกใช้โดยคนปกติอีกด้วย ทั้งนี้สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวเกิดจากการไม่ได้ให้ความสำคัญต่อคนพิการและผู้สูงอายุเท่าที่ควรนัก จึงไม่ได้มีการปรับปรุงสถานที่เพื่อรองรับคนพิการและผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการ อีกทั้งเนื่องมาจากงบประมาณที่จำกัดในการปรับปรุงสถานที่ จึงทำให้ต้องนำงบประมาณไปใช้ในการปรับปรุงสถานที่ด้านอื่น ๆ ก่อน

สรุปและอภิปรายผล

สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานของการเข้าถึงบริการและการดำรงชีวิตในชุมชน การศึกษาความต้องการและการเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของอำเภอเมืองสระบุรี เป็นการอาศัยข้อมูลจากคนพิการและผู้สูงอายุบางส่วนที่สามารถนำไปสู่การให้ความสำคัญต่อการบริการคนพิการและผู้สูงอายุ และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ราชการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุที่มีมาตรฐานและมีความเหมาะสมมากขึ้นได้ จากการศึกษาพบว่าคนพิการและผู้สูงอายุมีความต้องการให้ที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดในอำเภอเมืองสระบุรีมีการปรับปรุงสถานที่ให้สามารถตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้กับคนพิการและผู้สูงอายุได้จริง มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่คนพิการและผู้สูงอายุใช้ได้จริง รวมถึงต้องการให้เจ้าหน้าที่และคนปกติให้ความสำคัญกับคนพิการและผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการในที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดในอำเภอเมืองสระบุรีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรมประชาสงเคราะห์ (2554) ที่กล่าวว่า คนพิการและผู้สูงอายุมีความต้องการให้รัฐบาลจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการและผู้สูงอายุ ทั้ง

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
"Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions"

ในอาคารและนอกอาคารตลอดจนบริการสาธารณะต่างๆ เพื่อช่วยให้คนพิการและผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตได้สะดวกสบายมากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการของที่ว่าการอำเภอเมืองสระบุรีนั้นไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของคนพิการและผู้สูงอายุได้เท่าที่ควร อีกทั้งยังไม่เป็นไปตามองค์ประกอบและหลักการของการออกแบบเพื่อทุกคนในสังคม ดังที่ ไตรรัตน์ จารุทัศน์ (2557) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบและหลักการของการออกแบบเพื่อทุกคนในสังคม ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 7 ประการ คือ ทุกคนใช้ได้อย่างเท่าเทียมกัน สามารถปรับเปลี่ยนการใช้ได้ ใช้งานง่าย มีการสื่อความหมายเป็นที่เข้าใจง่าย เป็นการออกแบบที่เผื่อการใช้งานที่ผิดพลาดได้ ใช้แรงน้อย และมีขนาดและพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเข้าถึงและใช้งาน อีกทั้งยังไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงมหาดไทยกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548 อีกด้วย ทำให้คนพิการและผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในที่ว่าการอำเภอได้เท่าที่ควร ในขณะที่ศาลากลางจังหวัดสระบุรีมีการปรับปรุงอาคารอยู่เสมอ จึงทำให้อาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นไปตามกฎกระทรวงมหาดไทยกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ พ.ศ. 2548 แต่กลับไม่สามารถตอบสนองความต้องการของคนพิการและผู้สูงอายุได้เท่าที่ควรนัก เนื่องจากคนพิการและผู้สูงอายุรู้สึกไม่ได้รับความสำคัญจากเจ้าหน้าที่และผู้ให้บริการปกติเท่าใดนัก

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดในอำเภอเมืองสระบุรีควรให้ความสำคัญในการปรับปรุงสถานที่ให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุที่มีมาตรฐาน และทำให้คนพิการและผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้นในอนาคตด้วย
2. ที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดในอำเภอเมืองสระบุรีควรมีติดตั้งป้ายรณรงค์ หรือจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการให้ความสำคัญกับคนพิการและผู้สูงอายุที่เข้ามาใช้บริการในสถานที่ราชการ เพื่อให้ผู้ให้บริการปกติให้ความสำคัญ ให้ความช่วยเหลือ และเสียสละให้คนพิการและผู้สูงอายุได้ใช้บริการอย่างสะดวกสบายมากขึ้น
3. ที่ว่าการอำเภอและศาลากลางจังหวัดในอำเภอเมืองสระบุรีควรมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนของภาครัฐ เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุในสถานที่ราชการมากยิ่งขึ้น และในกรณีที่มีงบประมาณจำกัด ควรจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุด้วย

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. 2554. *แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพ: สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของคนพิการ*. กรุงเทพฯ: กรมประชาสัมพันธ์.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2559. *กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ. รายงานข้อมูลสถานการณ์ด้านคนพิการในประเทศไทย*. (Online). <https://goo.gl/XGTDVg>. 27 มกราคม 2560.
- กระทรวงแรงงาน. *ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของคนพิการ*. (Online). <https://goo.gl/j9xj5m>. 15 มกราคม 2560.
- ไตรรัตน์ จารุทัศน์. 2557. *แนวคิดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล*. (Online). <https://goo.gl/RTxF2u>. 15 มกราคม 2560
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2557. *สังคมผู้สูงอายุ: นัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มานิตย์ จุมปา. 2548. *คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยการจัดระเบียบราชการบริหาร*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. 2553. *พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553*. (Online). <https://goo.gl/5Jjaee>. 26 มกราคม 2560
- _____. 2548. *กฎกระทรวงมหาดไทยกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ. 2548*. (Online). <https://goo.gl/mnOO4m>. 26 มกราคม 2560.
- สมทรัพย์ สุขอนันต์, กมล โพธิเย็น และกันยารัตน์ สะอาดเย็น. 2559. *ความหมายในชีวิต สุขภาวะทางจิต ความวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า ของผู้สูงอายุ ในจังหวัดนครปฐม. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 8(1): 47-62.
- สุกัญญา บุญคง. 2551. *แนวทางการพัฒนาการเข้าถึงบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการในการใช้บริการรถไฟฟ้าใต้ดิน*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2556. *ยุทธศาสตร์การวิจัยประเด็นด้านผู้สูงอายุและสังคมสูงวัย: สถานการณ์สังคมสูงวัยไทยในอนาคต*. (Online). <https://goo.gl/zXgiog>. 14 มกราคม 2560.
- _____. 2556. *พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 (ฉบับที่ 2)*. (Online). <https://goo.gl/9HBfGW>. 19 ธันวาคม 2559

การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9
“Local & Global Sustainability: Meeting the Challenges & Sharing the Solutions”

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2557. รายงานการสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ 2557. (Online).
<https://goo.gl/eyvKI9>. 26 มกราคม 2560.
- สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม. 2557. รายงานประจำปี 2556. กรุงเทพฯ: สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม.
- สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. 2552. อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ *Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)*. กรุงเทพฯ: ไอเดียสแควร์.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. 2550. ความต้องการของผู้สูงอายุ. (Online).
<https://goo.gl/1hDTqq>. 26 มกราคม 2560.